

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

51.

НА ПЕТИЊУ, У СУБОТУ, 22. НОВЕМБРА (4. ДЕКЕМБРА) 1875.

ГОДИНА I

„ГЛОГОРЦА“ излази један пут недељом. Стаје за ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ год. 6; по год. 3; четврт год. 1. 50, и. За СРБИЈУ год. 7; по г. 3. 50; четврт год. 2. За остале крајева се за ред 5 новчака. Предплата и све наруџбе шку се администрацији, а домаћим уредницима на II

Телеграми „Гл. Црногорца“.

ЦЕРЦЕГ-НОВИ, 15. о. н. — Овај час дојаше у овлашћу болницу три жене, које су три из пушка тешко ранили у вољу, гдје су о биле. И ово су нове реформе турске.

СТАРА ГРАДИШКА, 17. о. н. — Мотајичета вод Ристом Тршићем и Симом Стевановиче код малог Вакупа сукоби се са Турцима. Четири Турчина жртва, више рањених. Устаници забодили коње, полове и хране. Хаџи вршише Гусића чардак поплаћив.

ДУБРОВНИК, 18. о. н. — Манески осуђен је час на шест година тавнице. (Манески је бивши, гарибалдијански капетан. Он је у политици Августа са још неколико добровољаца по-о из Дубровника у Херцеговину и устаницима, путу доју у сукоб са аустријским жандарма, којим један жандар погине. Због тога је Манески био одмах затворен, а сад је ето осуђен у.)

СТАРА ГРАДИШКА, 20. Новембра. — Мотајичка чета разбила турски логор са Срца извој Савићара и Херцеговца, окопо развалили и млади. Турци утекли.

Полписаноме одбору стигли су даље ови листи:

Проевант. Арсеније житрополит киевски — руб. 500.

Г. Веселички Божидаровић, члан интернационал. комитета у а. вр. — ф. 10.000.

Г. Стефан Малановић скупно у Одеси у злато — ф. 540.

Привози у роби:

Г. Ф. Константинов из Визабдени један пар робе за рањенике.

Г. Стефан Малановић из Одесе четири кави различите робе, мушке и женске.

Г. Корнел Јовановић из Новог Сада шест вуна различите робе.

Одбор изјављује свима и овим милосрдним ровима најтоплију благодарност.

Петива. 14. Новембра 1875.

Одбор за страд. Херцеговца.

ОСНОВНИ ГЛАСОВИ О УСТАНКУ И ЦРНОЈ ГОРИ.

И стране и наше новине, као што смо у овом листу напоменули, имају пуно вјести из новинарских, извјештајских или извјештајских, о политици и о Црној Гори. Ријешили смо се, да те гласове пратимо и бљезамо, па да неистините као такве означимо, а погрешне исправимо. Јер ћемо и својој новинарској дужности одговорити, а у исто вријеме и задовољати и оне патристичке листове, који траже свако истину и које право стање ствари, да сазнају. А ми смо и сувише у постојању, да и најгорије и најбоље знамо. Одстрањујући овдје извјештајима све погрешне вјести, које с једне стране брдају јавно мњење, с друге вду често на то, да школе политичкој ствари, послужимо успјешно и јавно мњењу у самој устанку. Знам да има ора, из којих увијек само зломислици глас потичу, но и њих, ако овдје бљезкања и злогласно запустити, свакојко ћемо их омити и безбавити учинити.

У последњој пошти налазимо ове неистините и погрешне вјести:

— Бечка „Пол. Кореспонденција“ јавља, да су устаници одлучили по једној својој депутацији подијети сјевернијем великој петницију, која би ове четири такве садржавала: 1. да устаници не могу бити живјети под турском владом; 2. да владе настоје, да се, док се читав ствар не рјеша, један округ неутралише, да устаници склопе у њему своје породице; 3. да исте силе посједују главна вјеста у Херцеговини и да врше на се у праву исте, докле се не рјеша само питање; 4. да силе изврше од Херцеговине и Босне нову независну државу, над којом би владала једна хришћанска партија.

Ова је вјест савршено неистинита, од почетка до краја измишљена. Од куда и из какве је побуде потекао могло би се можда погодити по коментарима, с којима је извјештај дјелови спроводе.

— „Исток“ јавља: „У Петиву у одбору устројеном за подршку рањеника преузели су управу аустријски леџници“.

Ово је погрешно. На Петиву нема аустријских леџника, него су двојица из Грахово и један из Шавницама, у Дробњаку. А управа петивских болнице позјерена је родољубивоме и врједном Далматинцу дру Томићу, који је својеволно дошло, да труд и знање своје посвети браћи у невољи. Даље одбор петивски није устројен само за рањенике, још имаје само за рањенике на Петиву, него и за све рањенике, којих је већ преко 300 и за које издржава четири болнице у Црној Гори, и за свих прејегли и оште пострадали Херцеговачки и босански народ. У то име осим готовог новца, што је издао и сваког год трошка за рањенике, кувало је овај одбор пострадала жита за 115.000 еворина, неколико хиљада покривача, обуће и т. д. и колко год може и докле год досије помаже свуда и свакога и у свакему.

— Цар руски није послао ни одбору ни влади црногорској, као што јављају многи листови 30.000 руб., него у толико врједности послаше ово дана жита за прејегли народ у Црну Гору.

— „Исток“ у 109 броју има један допис из Дубровника, који показује, да му је дописник слабо обавијештен, а добро страстан. Прво Социјал није ни био „на рјечници Буци“ него су онај бој били сави Васојевићи са турском војском из Берића.

О одношају међу Неком Павловићем и Љубибратићем изјавили смо се у прошлом листу. Што се каже у допису, да Љубибратић страда присто за то што је дошао — из Србије, то озбиљно жално, што је „Исток“ дошло, који се иначе родољубиво и достојанствено држа у ствари устаника и њихових одношаја.

„Депутацијски допис“ у нашем листу, који уред. „И.“ попише, не знамо. Могамо „Исток“ нека нам га напомене.

У истом допису спомињу се неке „протуве“. Знамо да таквијех има, али знамо и то, да њима ни нико не вршише устанку поље, и да незнају ни они устаници ни устаници, јер су врло далеко један од другог и за то да нијесу у стању ни да завиде ни да подјезају устаницима. Али што не разумијемо, то је она дјетинаста пријетња, „да се све то памта“.

— „Граничар“ јавља: „Љубибратић прешао је у Церцег-Нови, да види своју рану, коју је добио у последњој битци. На умјерене свима јавља, да је његова рана лака, те ће је лако пребољети“.

Ово је погрешна вјест. Љубибратић није био ранен.

— Вјест, у истом листу, да су „све вође устанике“ отпустиле Косту Грујаћа, такође је неоснована. Вође устанике нијесу ни позивале тога Грујаћа, јер он ништа је што знао, нити је био у Херцеговини дубље, да би га вође устанике

могле позивати. Он је био само у Зупцима неко вријеме, а највише се задржао у пријорју. А кад се ушло у траг његовом пензионату, и у пријорју се о томе сазнало, (а у Херцеговини и међу устаницима и данас нико нити зна нити разбира о томе) присто су га свуда презрели, а Љубибратић је у тријешњанском „Италину“ издао познату изјаву, једино ради сигурности своје и да неби по сад гдје год кога на име устаника Херцеговачког преварио.

— „Пол. Кореса.“ јавља да је Ф. Христић, бивши из Петиву, дошло са собом 10.000 дуката за страдајуће Херцеговачке породице, које се налазе у Црној Гори.

Ово је измишљено. Ф. Христић приложио је ф. 100 овлашћени одбору, што се у највјернијем одборском у прошлом листу налази. Друго ништа.

— Исти лист јавља, да ће устаници „почетком идущега мјесца највјерније припремену влади, којој ће начелник бити Љубибратић а заглав се: „Предсједник владе и главни заповједник чета у Херцеговини“.

Ово је омет посве измишљено и о влади и о Љубибратићу.

Д О П И С И.

САРАЈЕВО, 6 Новембра. — Дошло се је да су нека двојица, којима за данас исхево иже-на казати, направилу у Тријесту јављени печат, с којим много „патристички“ „Тријест“ доста велик и неколико стоји му писало: „Главни одбор босанских и херцеговачких за ослобођење“. Овај печат одиштен је од једнога друга у Цариград, а други се приказива по који пут код устаника и личној граници и пуно о себи даје у новинама писати.

Нити су та двојица чланови одбора нити је тај печат одборски, за то објављујеко то свјесту, да се чула од преваре и да мотре на исте, а они нека знају да казни народној неће умати, ако у најкраћем вријеме исти печат неупиште иди га не предаду којем од вођа у Херцеговини или Босни.

Добила смо из стана устаника у Пиви ово писмо, да га своистичко:

„Г. уредниче! Босанске новине „Босна“ од 20. Октобра у броју 188 пишу о устанку босанско-херцеговачком, па наву, да су се у санџицима бихаћком, бљазуљском, пљевањској и новоназарској Хришћани повратили и да је мир повраћен и да је влада турска учинила све, да се њихово спокојство осигура.

Турци су безобразни на мисло да је и свијет толико прост, да ће вјеровати њиховијем лажима и да ће га они тако обманути. Нити се ко врше нити ће се пратити Турцима, а то спокојство које они Хришћанима осигуравају Бог удједно њима и сад и ваља.

Још више се чудимо истијем новинама, што говоре о Херцеговини, да су се повратили у своја вјеста са очајањем, видјевши, веде, да са својим изијерала не могу усјети, а они, те су дошли да им покажу, да су се разбјегли.

Ово је још крушњаја лаж. Херцеговац нема више својега дома и све је своје прозубо. Док Турци Херцеговини влада, он ти се ни један не повраћа у вјеста гдје је живио. Нити воже нити хоће и прије ће погнајути но то учинити. А лаж је, да су се разбјегли они, који су нам као браћа права, у покој дошли, јер сва сваки дан све нас је више, и сви смо свуда одушевљени за ови свети бој, који бијемо за крст часни и њишу слободу.

Ма не мислимо, да ове новине не знају, шта се збива у Херцеговини; ако збива не знају ни би смо их без вјера поучили, но још је боље,

Још се Турци Турцима веле сјеровети, него и...

Јакошда нама говоре оно вољно што хоће...

На Главно, 13. Новембра 1875.

Јуно је нама страха ухватила и посјеќла...

НОВИНЕ О БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ.

Другог приликом говорићемо о дипломатском...

О томе извође уједруку и о неким унутрашњим...

Као који изобитни доказ, да је у витешкој...

Показује, да парти не може бити савршена...

То не значи ништа ни мање него: Ин-

Мједоушиња дјелова Шенгена изјављујући...

ПРИЛИЦИ ХЕРЦЕГОВЦИМА У ПРНОЈ ГОРИ.

- Вуко Токов * 2, Нико Токов * 4 и 1 цванцку...

- Мјетов * 3 и 1 цванцку, Јули Марков * 4...

О Ч П И И И.

- Нов Енгол * 6 и 2 цванцку, Андрија Шу...

Б Е Е Д О Ш И.

- Шино Марков * 6 и 2 цванцку, Мирко...

К Њ И Ж Е В Н О С Т.

— Изшла је из штампане јединајеста свеска...

Еквивалент свеска знаће што прије и дон-

Претплата се уз Аустро-Угарске школе...

НОВЕ ВЈЕРЕ*

Написао Мата Петровић професор срп. народног учитељства у Сомбору...